

**VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui

2020-

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
VEIKLOS PAJAMŲ VIRŠUTINĖS RIBOS 2021 METAMS KOREGAVIMO**

2020 m. d. Nr. O5E-
Vilnius

1. Bendrosios nuostatos

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 bei 15 dalimis, nustato gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinės ribas penkerių metų laikotarpiui. Atsižvelgdama į tai, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) 2018 m. spalio 26 d. nutarimu Nr. O3E-364 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2019–2023 metams nustatymo“ nustatė AB „Amber Grid“ (toliau – AB „Amber Grid“ arba Bendrovė) gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. Komisijos 2019 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. O3E-180 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos 2020 metams koregavimo“ (toliau – Nutarimas) nustatė Bendrovės pajamų viršutinę ribą 2020 metams.

AB „Amber Grid“ 2020 m. kovo 16 d. raštu Nr. 7-291-319 (toliau – Raštas) pateikė duomenis pajamų viršutinės ribos koregavimui 2021 m. Taryba 2020 m. kovo 31 d. raštu Nr. R2-(D)-1642 paprašė pateikti papildomą informaciją bei paaiškinimus. Bendrovė 2020 m. balandžio 8 d. raštu

Nr. 7-291-399, 2020 m. balandžio 20 d. raštu Nr. 7-291-442, 2020 m. balandžio 17 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5597), 2020 m. balandžio 20 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5541), 2020 m. balandžio 22 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5661), 2020 m. balandžio 29 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5973) pateikė medžiagą 2021 m. perdavimo veiklos pajamų viršutinei ribai¹ koreguoti.

Tarybos Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius), vadovaudamasis Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodika, patvirtintos Komisijos 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), bei atsižvelgdamas į Bendrovės pateiktus duomenis, suskaičiavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą 2021 metams.

2. Gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimas 2021 m.

2.1. Metodikos nuostatos

¹ Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VII-1973 2, 5, 7, 9, 20, 21, 25, 31, 37, 38, 39, 45, 46, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymą Nr. XIII-1782, iki 2019 m. sausio 1 d. buvo nustatoma kainos viršutinė riba, o nuo 2019 m. sausio 1 d. nustatoma pajamų viršutinė riba.

Gamtinių dujų metinės perdavimo paslaugos pajamos (P_{pso}) skaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 15 punktu:

$$P_{\text{pso}} = S_{\text{pso}} + \text{ROI}_{\text{pso}} + P_{\Delta}; \text{ Eur}$$

čia:

S_{pso} – nustatytos metinės perdavimo paslaugos bazinės sąnaudos, skaičiuojamos:

$$S_{\text{pso}} = \text{OPEX}_{(\text{be DU})} + C_L + C_{\text{DA}} + \text{OPEX}_{\text{DU}} + C_T; \text{ Eur}$$

čia:

$\text{OPEX}_{(\text{be DU})}$ – nustatytos perdavimo paslaugos operacinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.3 papunktį, Eur;

$$\text{OPEX}_{(\text{be DU})} = C_M + C_P + C_A + C_S + C_O; \text{ Eur}$$

čia:

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos, Eur;

C_P – personalo sąnaudos be darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, Eur;

C_A – administracinės sąnaudos, Eur;

C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, Eur;

C_O – kitos paskirstytinos sąnaudos, Eur.

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.1 papunktį, Eur;

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.2 papunktį, Eur;

OPEX_{DU} – darbo užmokesčio, socialinio draudimo ir įnašų į garantinį fondą sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.4 papunktį, Eur;

C_T – mokesčių sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.5 papunktį, Eur;

ROI_{pso} – pagal Metodikos 14.6.1 papunktį suskaičiuota perdavimo veiklos investicijų grąža, Eur;

P_{Δ} – nepakankamos ir perteklinės pajamos, gautos už perdavimo paslaugas, bazinių sąnaudų, koreguotinių pagal Metodiką, nuokrypiai, investicijų grąžos neatitiktis ir kiti pagrįsti sąnaudų / pajamų nuokrypiai nuo Tarybos nustatytų ar suderintų rodiklių, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai ir yra kaupiami reguliavimo sąskaitoje, apskaičiuotoje vadovaujantis Metodikos II skirsnyje numatytais principais.

2.2. Bazinio perdavimo dujų kiekio koregavimas 2021 m.

Bazinis perdavimo sistema transportuojamų gamtinių dujų kiekis reguliuojamų pajamų viršutinių ribų galiojimo laikotarpiu nustatomas, atsižvelgiant į realizuotą paslaugos kiekį per vienerius reguliavimo periodo metus, įvertinus: praėjusio reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpio faktinę realizuoto kiekio metinę apimtį, sistemos naudotojų apklausos duomenis, priešasčių, kurias Operatorius nurodė kaip lemiančias realizuoto kiekio faktinius apimtį pokyčius, pagrįstumą ir kitas Metodikos 11 punkte numatytas prielaidas.

Prognozuojama, kad transportuotini gamtinių dujų kiekiai didės nuo 49 599 GWh (2020 m.) iki 50 279 GWh (2021 m.), lyginant su 2019 m. faktiškai transportuotu kiekiu 55 521 GWh, 2021 m. prognozuojamas gamtinių dujų kiekis mažės 9,4 proc., o lyginant su 2014–2018 m. vidurkiu (49 912 GWh), 2021 m. prognozuojamas perdavimo sistema transportuojamas gamtinių dujų kiekis didės 0,7 proc. (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Perdavimo sistema transportuoti gamtinių dujų kiekiai

Metai:	2014-2018	2019	2020	2021
Dujų suvartojimas (transportavimas) (GWh) iš viso:	49.912	55.521	49.599	50.279
<i>Vidinis išleidimo taškas (MWh)</i>	-	23.529.543	21.271.837	21.684.174
<i>Kiemėnų DAS (MWh)</i>	-	5.989.740	494.795	1.793.385
<i>Transportavimas iš trečiosios šalies į trečiąją šalį (MWh)</i>	-	26.001.634	27.832.153	26.801.313

Dujų skyrius įvertino Bendrovės pateiktus duomenis bei siūlo **2021 m. numatyti Bendrovės prognozuojamą transportuotiną gamtinių dujų kiekį (50 279 GWh), kuris yra 1,4 proc. didesnis lyginant su 2020 m. nustatytu kiekiu (49 599 GWh) ir 9,4 proc. mažesnis negu 2019 m. faktiniai gamtinių dujų kiekiai (55 521 GWh).**

2.3. Bazinių sąnaudų koregavimas 2021 m.

2.3.1. Gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms

Metodikos 14.1 papunktis numato gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms nustatymo principus. Nustatant šias sąnaudas atsižvelgiama į praėjusio reguliavimo periodo paskutinių pasibaigusį ketverių metų vidutinius faktinius ir Tarybos nustatytus pastoviuosius gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius bei kitus Metodikos 14.1.2–14.1.3 papunkčiuose įvardintus aspektus.

Bendrovės gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms reikmėms suvartojamų gamtinių dujų kiekiai 2014–2019 m. (faktiniai duomenys) ir 2020–2021 m. (laukiami/prognozuojami) pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Bendrovės faktiniai ir prognozuojami gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms reikmėms skirti gamtinių dujų kiekiai (MWh)

	Kuro ir remontų technologinės sąnaudos – iš viso	iš bendro kuro ir remontų technologinių sąnaudų kiekio:				Paklaidų ir nesandarumų technologinės sąnaudos – iš viso	IŠ VISO
		technologinėms reikmėms, išleidžiant dujas į atmosferą remonto metu	DSS dujų pašildymui	Panevėžio DKS	Jauniūnų DKS		
2014 m.	30549	8601	13018	2343	6587	61258	91806
2015 m.	40540	23580	12650	3430	880	52106	92646
2016 m.	43458	21879	11345	7040	3194	88648	132107
2017 m.	41121	8450	11602	8734	12335	123243	164364
2018 m.	69579	16187	11225	15516	26651	-7350	62230
2019 m. Tarybos nustatytas	46106	18300	12154	7887	7765	102000	148106
2019 m. faktas	70242	31150	10285	3943	24864	6948	77190
2020 m. Tarybos nustatytas	65230	16830	12400	13000	23000	100000	165230
2020 m. laukiama	65230	16830	12400	13000	23000	100000	165230
2021 m. Bendrovės prognozė	57791	10391	11400	13000	23000	100000	157791

2021 m. Bendrovės prognozuojamas gamtinių dujų perdavimo sistemos technologinėms

reikmėms suvartojamų gamtinių dujų kiekis siekia 157 791 MWh, lyginant su 2020 m. Tarybos nustatyto kiekiu, jis yra 4,5 proc. mažesnis dėl mažesnių remontų apimčių ir mobilaus kompresoriaus panaudojimo bei mažesnio dujų skirstymo stočių pašildymo poreikio.

Bendrovė informavo, kad numato įgyvendinti investicinius projektus (su intervencija į veikiančią perdavimo sistemą), kurie reikalaus technologinių reikmių, išleidžiant dujas į atmosferą – apie 10 GWh (kiekis nustatytas įvertinus mobilaus kompresoriaus panaudojimą, kuris leidžia mažinti išleidžiamų į atmosferą dujų kiekį). Panevėžio dujų kompresorinės stoties (toliau – DKS) darbo sąnaudas lemia dujų transportavimas į kitas Baltijos šalis. Gamtinių dujų tiekėjai, siekdami naudoti gamtinių dujų kainų sezoniškumą, ir toliau numato naudotis Inčiukalnio požemine saugykla. Priimant dujas iš Latvijos perdavimo sistemos (pasiimant dujas iš Inčiukalnio požeminės saugyklos) ir transportuojant jas Lietuvos vartotojams yra būtinas Panevėžio DKS darbas.

Prognozuojamas

apie

13 000 MWh kiekis Panevėžio DKS. Numatoma, kad ateityje srautai iš Inčiukalnio saugyklos ir (ar) Latvijos perdavimo sistemos tik intensyvės, todėl Panevėžio DKS technologinės gamtinių dujų sąnaudos atskirais laikotarpiais gali ženkliai (kelis kartus) skirtis nuo planuojamų. Jauniūnų DKS technologines sąnaudas lemia gamtinių dujų transportavimas Vilniaus – Kauno – Šakių kryptimi. Jauniūnų DKS sąnaudos didėja šaltuoju metų periodu (t. y. padidėjus dujų suvartojimui) ir vykdant dujotiekio remonto darbus. Prognozuojamas periodinis Jauniūnų DKS darbas, optimaliomis apkrovomis technologinės sąnaudos sudarytų apie 23 000 MWh. Bendrovė pastebėjo, kad gamtinių dujų tiekimo diversifikavimas taip pat sukelia technologinių sąnaudų padidėjimą, ypač periodais, kai suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalas veikia netolygiai. Matavimų paklaidos didėja svyruojant SGD terminalo pajėgumams ir tiekiamų dujų kokybei. 2021 m. Bendrovė planuoja paklaidų ir nesandarumų technologinėms sąnaudoms – 100 000 MWh. Bendrovė prognozuoja kad, bendras technologinių sąnaudų lygmuo 2021 metams sudarys 157 791 MWh.

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės technologinių sąnaudų faktinius duomenis, kurie pastaruosius metus yra ženkliai mažesni negu buvo Tarybos nustatyti (žr. 2 lentelę), taip pat atsižvelgdamas į Metodikos 14.1.1 papunktį, kuris numato kuro ir remonto sąnaudų vertinimą bei Metodikos 14.1.2 papunktį, apibrėžiantį paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų vertinimą, siūlo 2021 m. nustatyti gamtinių dujų kiekį technologinėms reikmėms, įvertinant trijų paskutinių metų (2017-2019 m.) faktinių duomenų vidurkį – $101\,261\text{ MWh} \left(\frac{164\,364 + 62\,230 + 77\,190}{3} = 101\,261 \right)$.

Bendrovės prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina yra lygi 15,48 Eur/MWh. Pažymėtina, kad prognozuojama kaina nustatyta atsižvelgiant į gamtinių dujų biržos (GET Baltic) Lietuvos prekybos aikštelės rezultatus – vertinamas paskutinių 12 mėn. faktinių kainų svertinis vidurkis.

Dujų skyrius, vadovaudamasis Metodikos 14.1 papunkčio nuostatomis bei įvertinęs Bendrovės pateiktus duomenis, prognozuojamą svertinę dujų pirkimo kainą (15,48 Eur/MWh) bei Dujų skyriaus siūlomą dujų kiekį technologinėms reikmėms – 101 261 MWh, apskaičiavo 2021 m. sąnaudas, skirtas technologinėms reikmėms – 1 567,52 tūkst. Eur ($101\,261\text{ MWh} \cdot 15,48\text{ Eur/MWh} = 1\,567,52\text{ tūkst. Eur}$). Pažymėtina, kad jeigu susidarys technologinių sąnaudų nuokrypis tarp faktinių 2021 m. technologinių sąnaudų bei 2021 m. Tarybos nustatyto technologinių sąnaudų dydžio 1 567,52 tūkst. Eur, Taryba įvertins šiuos technologinių sąnaudų nuokrypius ateinančiais metais. Paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų vertinimo atveju bus atsižvelgiama į Tarybos reguliavimo periodui nustatytą ribojimą – paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų procentinį santykį (0,20 proc.)

Dujų skyrius siūlo 2021 metams nustatyti 1 567,52 tūkst. Eur sąnaudas technologinėms reikmėms, t. y. 2 140,24 tūkst. Eur mažiau, negu Tarybos nustatytos sąnaudos technologinėms reikmėms 2020 metais (3 707,76 tūkst. Eur).

2.3.2. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos

14.2 papunkčiu, atsižvelgiant į metų, kuriems nustatoma pajamų viršutinė riba, pradžioje atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą, Tarybos nustatyta tvarka suderintas ir įvykdytas investicijas, koreguojančias nusidėvėjimo (amortizacijos) sumas, planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymus, perleidimus bei Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, reikalavimus.

Bendrovė Raštu pateikė 2019 m. faktines ir 2021 m. prognozuojamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, kurios yra planuojamos pagal esamo ir būsimo ilgalaikio turto vertės paskirstymą per visą planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į patvirtintus nusidėvėjimo normatyvus, įvertinant esamo turto nusidėvėjimą ir Bendrovės investicijas į perdavimo veiklą (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Bendrovės 2019–2021 m. faktinės ir prognozuojamos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos (tūkst. Eur)

	2019 m. faktas	2020 m. Tarybos nustatytos	2021 m. prognozė
Nusidėvėjimo sąnaudos	11 005	11 243	11 931

Bendrovė pažymi, kad 2021 m. prognozuojamos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra planuojamos pagal esamo ir būsimo ilgalaikio turto vertės paskirstymą per visą planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į patvirtintus nusidėvėjimo normatyvus, įvertinant esamo turto nusidėvėjimą, Bendrovės investicijas į perdavimo veiklą bei pokyčius susijusius su naujai taikomu transporto ir kompiuterinės technikos nuomos modeliu (nuo 2020 m. transporto ir kompiuterinės technikos nuosavybėje modelio perėjimo prie šių turto objektų nuomos modelio).

Vadovaudamasis Metodikos 14.2 papunkčio nuostatomis, įvertinęs AB „Amber Grid“ pateiktus duomenis bei argumentaciją, **Dujų skyrius siūlo pripažinti Bendrovės nusidėvėjimo sąnaudas 2021 m. – 11 931 tūkst. Eur, t. y. 688 tūkst. Eur daugiau, negu buvo nustatyta 2020 metams (11 243 tūkst. Eur) ir 7,8 proc. daugiau negu 2019 m. faktinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos (11 005 tūkst. Eur).**

2.3.3. OPEX_(be DU) sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 14.3 papunkčiu, operacinės sąnaudos – tai remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos (toliau – OPEX_(be DU)).

Ekonomiškai pagrįstas metinis OPEX_(be DU) dydis visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujojo reguliavimo periodo metų, skaičiuojamas įvertinus Statistikos departamento paskutinio mėnesio prieš duomenų pajamų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą paskelbto VKI pokytį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, ir efektyvumo koeficientą, pagal 1 formulę:

$$OPEX_{t+n}(be\ DU) = OPEX_{t+1}(be\ DU) \times \prod_{n=2}^5 \left(1 + \frac{t+n-\varepsilon}{100} \right), \quad \text{Eur} \quad (1)$$

čia:

OPEX_{t+n (be DU)} – remonto, priežiūros, eksploatavimo, personalo sąnaudos (išskyrus 1 darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+n metais (antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais);

$OPEX_{t+1 (be DU)}$ – remonto, priežiūros, eksploataavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+1 metais (pirmaisiais reguliavimo periodo metais);

I_{t+n} – Statistikos departamento antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais paskutinį mėnesį prieš duomenų kainų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą, paskelbto VKI pokytis, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc.

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

Pažymėtina, kad jeigu VKI pokytis ≤ 1 proc., tai $OPEX_{(be DU)}$ sąnaudos nekoreguojamos (paliekamos to paties dydžio);

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos 14.3 papunkčio nuostatas bei įvertinęs remonto, priežiūros, eksploataavimo sąnaudas, personalo sąnaudas (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudas, rinkodaros ir pardavimo sąnaudas, kitas paskirstomos sąnaudas nustatytas pirmaisiais reguliavimo periodo metais – 8 409 tūkst. Eur bei įvertinęs 2019 m. kovo mėn. vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (toliau – VKI) pokytį (2,6 proc.), lyginant su 2018 m. kovo mėn., pakoreguotą efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc., suskaičiavo 2020 m. $OPEX_{(be DU)}$ lygį, kuris siekia 8 543,54 tūkst. Eur. Siekiant nustatyti 2021 m. $OPEX_{(be DU)}$ lygį, atitinkamai buvo įvertinti 2020 m. kovo mėn. VKI pokytis (3,02 proc.), lyginant su 2019 m. kovo mėn., pakoreguotas efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc., suskaičiuotas 2021 m. $OPEX_{(be DU)}$ lygis siekia **8 716,12 tūkst. Eur.**

Bendrovė Raštu pateikė reikšmingus sąnaudų nuokrypius, prognozuojamus 2021 m., ir papildomą informaciją / argumentus dėl $OPEX_{(be DU)}$ sąnaudų lygio nustatymo.

OPEX (be DU) sąnaudų pokyčių vertinimas, vadovaujantis Metodikos 8.9 papunkčiu (Cx):

Diagnostikos sąnaudos (84 tūkst. Eur): Bendrovė nurodė, kad diagnostikos paslaugų apimtys priklauso nuo magistralinių dujotiekių techninę priežiūrą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyto periodiškumo ir faktinės diagnozuojamų dujotiekių būklės. Bendrovė planuoja papildomai 84 tūkst. Eur diagnostikos sąnaudų 2021 m. Šios sąnaudos suplanuotos atsižvelgiant į naujausią informaciją apie faktines sąnaudas, patiriamas atliekant panašių magistralinių dujotiekių vidinių ertmių diagnostikas. 2021 m. pagal teisės aktų reikalavimus ir anksčiau atliktų diagnostikų rezultatus, bus tikrinama 129 km dujotiekių, kurių skersmuo nuo DN250 iki DN350. Tarp jų, pirmą kartą vidinės diagnostikos būdu bus tikrinami du dujotiekiai – magistralinis dujotiekis Vilnius-Kaunas DN 350 ir magistralinio dujotiekio atšaka į Palangos dujų skirstymo stotį DN 250.

Bendrovė pažymi, kad: 2017 m. – patyrė 283,2 tūkst. Eur diagnostikos sąnaudų, 2019 m. – 351,4 tūkst. Eur. Vertinant nustatytą 2019 m. diagnostikos sąnaudų lygį (631,2 tūkst. Eur = 283,2+348), Bendrovė patyrė mažiau šių sąnaudų nei planuota dėl nenumatytų techninių aplinkybių. Dujotiekyje Vilnius-Kaunas su lupingu į Jonavos dujų skirstymo stotį DN700/800 vykdytojui praleidus valymo-kalibravimo įtaisus ir atlikus duomenų analizę, paaiškėjo, kad dujotiekio skersmuo yra mažesnis (yra 653 mm) nei buvo žinoma, sudarant sutartį (buvo 696 mm), ir vykdytojui reikalinga rekonstruoti, modernizuoti diagnostikos įrangą bei pagaminti naują kombinuotą DN700-DN800 geometrijos ir MFL kontrolinį įtaisą. Dėl šių aplinkybių minėta diagnostika bus atliekama vėliau.

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktus paaiškinimus bei atsižvelgdamas į 2017 m. faktinį diagnostikos sąnaudų dydį – 283,2 tūkst. Eur, kuris buvo įvertintas 2019 m. $OPEX_{(be DU)}$ lygyje ir buvo indeksuojamas VKI pokyčiu už 2018-2019 m., į 2019 m. nustatytą 348 tūkst. Eur papildomą $OPEX_{(be DU)}$ C_x dėl diagnostikos sąnaudų (žr. 2018 m. spalio 25 d. Tarybos pažymą Nr. O5E-284 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos 2019-2023 metams koregavimo“ (toliau – Pažyma)) bei 2019 m. faktines diagnostikos sąnaudas – 351,4 tūkst. Eur, siūlo 2021 m. Bendrovės pajamų lygyje nevertinti 84 tūkst. Eur papildomų diagnostikos sąnaudų poreikio, nes faktinės 2019 m. Bendrovės diagnostikos sąnaudos buvo mažesnės nei 2019 m. Tarybos nustatytos, atitinkamai Bendrovė per 2019 m. neišnaudojo

apytiksliai 279,8 tūkst. Eur (283,2+348-351,4=279,8), skirtų diagnostikos sąnaudoms padengti. Pažymėtina, kad Taryba šias sąnaudas vertins pagal faktinį rezultatą, t. y. esant diagnostikos sąnaudų nuokrypiams nuo Tarybos patvirtinto sąnaudų lygmens, jie bus vertinamas ateityje.

Informacinių technologijų sąnaudos (724 tūkst. Eur): Bendrovė pažymi, kad 2021 m. informacinių technologijų sąnaudoms reikės papildomai (kaip reikšmingo sąnaudų pokyčio pagal Metodikos 8.9 punktą) 724 tūkst. Eur. Informacinių sistemų (toliau – IS) techninio ir/ar licencinio palaikymo, programavimo paslaugos yra ne vartojimo pobūdžio, o priklauso nuo Bendrovės naudojamų informacinių sistemų struktūros ir kiekio. Skaitmenizavimas vykdomas numatytu eiliškumu, per kelis metus įdiegiant esmines Bendrovės veiklai turto valdymo, personalo valdymo, dujotiekių vientisumo valdymo, dujų nuotėkių nustatymo ir vietos lokalizavimo ir kitas IT sistemas. Bendrovė nustatyta tvarka informacinių sistemų investicijas suderino su Taryba. 2021 m. Bendrovė planuoja:

- vykdyti elektroninio archyvo sistemos programinės įrangos *Saperion* licencinį palaikymą, GIS sistemos *ArcGIS* licencijų techninis palaikymą ir kt.), iš viso apie 135 tūkst. Eur;

- dėl įdiegtų informacinių sistemų (turto valdymo, personalo valdymo, dujotiekių vientisumo valdymo, dujų nuotėkių nustatymo ir vietos lokalizavimo, SCADA, PIMS) planuojamas papildomas programavimo paslaugų poreikis (papildymai, pakeitimai, modifikacijos, kurių poreikis nustatomas diegimo ir eksploatavimo metu). Šios sąnaudos planuojama sudarys apie 263 tūkst. Eur;

- atsižvelgiant į būtinumą keisti IS naudojamos duomenų bazių valdymo sistemos licencijavimo modelį, pereinant nuo licencijavimo pagal IS vartotojus prie licencijavimo pagal duomenų bazių sistemos veikimui užtikrinti naudojamų fizinių serverių procesorių branduolius, įsigytų duomenų bazių licencijų licencinio palaikymo sąnaudos, nustatytos 2018 m. sudarytoje sutartyje, yra 194 tūkst. Eur/metams.

- būtinam tinklo įrangos ir integracinės platformos palaikymui pagal 2013 m. gegužės 2 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-89 „Dėl strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių energetikos ministro valdymo sričiai priskirtų įmonių ir įrenginių informacinės saugos reikalavimų patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus bus tęsiamas tinklo infrastruktūros ir IS saugumo ir patikimumo užtikrinimo programinių ir aparatūrinių priemonių diegimas: 2021 m. numatytos priemonių palaikymo sąnaudos – 106 tūkst. Eur.

- kitos paslaugos 26 tūkst. Eur.

Taip pat Bendrovė pateikė investicijų projektų/investicijų sąrašą (žr. 4 lentelę), kuriuo remiantis 2021 m. numatytos papildomos IT sąnaudos 724 tūkst. Eur. Bendrovė pažymi, kad prognozuojamas 724 tūkst. Eur IT sąnaudų poreikis yra mažesnis negu investiciniuose projektuose numatytas veiklos sąnaudų pokytis (802,08 tūkst. Eur).

4 lentelė. Veiklos sąnaudų pokyčiai, numatyti Bendrovės investicijų projektuose, tūkst. Eur

Suderinta su Taryba	Investicijos pavadinimas	Veiklos sąnaudų suma 2021 m., tūkst. Eur
2015 BDIS	Programinės įrangos, skirtos dujų nuotėkiui nustatyti ir lokalizuoti, diegimas (Simone)	87,80
2015 BDIS	Programinės įrangos ir modelio dujotiekių saugumui ir vientisumui užtikrinti diegimas (PIMS)	80,80
2015 BDIS	Programinės įrangos perdavimo sistemos operatoriaus ir sistemos naudotojų efektyviam dujų srautų valdymui ir interaktyviam keitimuisi informacija užtikrinti diegimas (BILING)	69,93
2016 BDIS	Turto valdymo informacinės sistemos diegimas	30,00
2016 BDIS	Finansų valdymo informacinės sistemos diegimas	18,00
2016 BDIS	Verslo analitikos ir ataskaitų informacinės sistemos diegimas	15,00

2016 BDIS	Personalo valdymo informacinės sistemos modernizavimas	6,00
2016 BDIS	Buhalterinės apskaitos informacinės sistemos modernizavimas	15,00
2017 06 15 nutarimas O3E-239	Dujų perdavimo sistemos nuotolinės technologinių procesų kontrolės ir dujų apskaitos prietaisų duomenų surinkimo sistemos diegimas	149,70
2018 BDIS	Kompiuterinės įrangos atnaujinimas	-0,85
2018 BDIS	Duomenų centrų duomenų saugojimo įrangos plėtimas	14,00
2018 BDIS	Duomenų bazių valdymo sistemos licencijų įsigijimas	187,20
2018 BDIS	Informacinių sistemų saugumo užtikrinimo programinių priemonių technologiniam kompiuteriniam tinklui diegimas	31,00
2019 BDIS	Internetinės svetainės ugniasienė	3,00
2019 BDIS	Centralizuota saugumo žurnalinių įrašų surinkimo, kaupimo ir analizės valdymo sistema	46,30
2019 BDIS	Jauniūnų KS automatizuotos valdymo sistemos modernizavimas	24,00
2019 BDIS	Duomenų apdorojimo ir saugojimo tarnybinės stotys (18 vnt.)	11,20
2019 BDIS	Duomenų saugojimo įranga technologiniam tinklui	14,00
	Viso sąnaudų	802,08

Dujų skyrius įvertinęs su Taryba suderintų investicijų projektus bei juose įtvirtintus veiklos sąnaudų pokyčius, kuriais remiantis numatytos papildomos IT sąnaudos (žr. 4 lentelę), bei atsižvelgdamas į tai, kad 2017 m. OPEX (be DU) nebuvo įvertintos 4 lentelėje išvardintos veiklos sąnaudos, o 2019 m. faktinės IT aptarnavimo ir informacinių sistemų nuomos sąnaudos siekė 645 tūkst. Eur, siūlo pripažinti papildomai 724 tūkst. Eur informacinių technologijų sąnaudų 2021 metams, nes šis veiklos sąnaudų pokytis buvo įvertintas Tarybai derinant investicijas į informacines technologijas.

Komandiruočių sąnaudos (110 tūkst. Eur): dėl norminių teisės aktų reikalavimų pasikeitimų: nuo 2018 m. liepos 1 d. įsigaliojus atnaujintam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004

m. balandžio 29 d. nutarimui Nr. 526 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 383 redakcija) „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ dienpinigiai už komandiruočių Lietuvoje sudaro 15 Eur vietoje anksčiau buvusių 5,7 Eur. Preliminariai vertinant, dėl šio norminio teisės akto reikalavimų, reikšmingai išaugs dienpinigių sąnaudos ir komandiruočių sąnaudos per metus, nes AB „Amber Grid“ didžioji dalis komandiruočių yra susijusi su darbininkų darbu regionuose prie magistralinių dujotiekių, dujų apskaitos stočių ir dujų skirstymo stočių. Taip pat, numatomas komandiruočių sąnaudų padidėjimas dėl prasidėjusių GIPL darbų.

Dujų skyrius, įvertinęs teisės aktų pasikeitimus, kurie lemia reikšmingus komandiruočių sąnaudų (110 tūkst. Eur) pokyčius bei atsižvelgdamas į tai, kad minėti reikalavimai galios ir 2021 m. laikotarpiu (papildomos komandiruočių sąnaudos buvo pripažintos 2019/2020 m.), siūlo pripažinti Bendrovės pateiktą komandiruočių sąnaudų lygį – 110 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Taryba 2019 m. pripažino 104 tūkst. Eur papildomų komandiruočių sąnaudų (žr. 2018 m. spalio 25 d. Tarybos Pažymą), vertinant 2019 m. faktinius duomenis, Bendrovė patyrė 238 tūkst. Eur (2017 m. OPEX lygyje buvo įvertintos 155 tūkst. Eur).

Reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudos (64 tūkst. Eur): Bendrovė nurodė, kad šiai sąnaudų grupei priskiriamos **privalomos** pagal Europos Sąjungos paramos gavimo taisyklės projektų viešinimo sąnaudos bei strateginių projektų, susijusių su regioninės rinkos kūrimu, viešinimo

sąnaudos: GIPL projekto viešinimo, GIPL darbų pradžios renginio organizavimo (dalina finansuojama iš Europos Sąjungos paramos). GIPL projekto ES finansinės paramos pagal infrastruktūros tinklų priemonę (CEF) numatyta pareiga projekto vykdytojams atlikti projekto komunikaciją (informuoti visuomenę apie projektu vykdomus pokyčius, naudą, rezultatus; suteikti visuomenei ir kitoms suinteresuotoms šalims aktualią projekto eigos informaciją). GIPL projekto galimybių studijoje ir verslo plane, kurie buvo parengti 2013 metais, į GIPL projekto investicijų sumą reprezentacinės išlaidos nebuvo įtrauktos. Faktiškai GIPL projekte patirtos reprezentacinės išlaidos (jos skirtos projekto viešinimui) Bendrovės apskaitoje taip pat nekapitalizuojamos (ir nepatenka į RAB).

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad 2019 m. Taryba nustatė 185 tūkst. Eur papildomų reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudų (žr. 2018 m. spalio 25 d. Tarybos Pažymą), siejamų su GIPL projektu, o 2019 m. reprezentacinių sąnaudų faktinis dydis siekė – 61,52 tūkst. Eur, atitinkamai 2019 m. nustatytas papildomas reprezentacinių sąnaudų dydis nebuvo išnaudotas, siūlo 2021 m. nepripažinti Bendrovės planuojamo papildomo reprezentacinių sąnaudų poreikio (64 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad Taryba šias sąnaudas vertins pagal faktinį rezultatą, t. y. esant reprezentacijos sąnaudų nuokrypiui nuo Tarybos patvirtinto lygmens, jis bus vertinamas ateityje.

Aplinkosaugos sąnaudos (126 tūkst. Eur): Bendrovė pažymi, kad aplinkosaugos sąnaudos daugiausia priklauso nuo apyvartinių taršos leidimų (toliau – ATL) kainos svyravimo. Remiantis 2018 m. faktinėmis duomenimis Bendrovės suskaičiavo ATL kiekį – 4 900, kaina pagal 2019 m. spalio 31 d. duomenis – 25,70 Eur/ATL, atitinkamai Bendrovės vertinimu aplinkosaugos sąnaudos sieks 125,93 tūkst. Eur. Bendrovė nurodė, kad yra pateikta paraiška dėl nemokamų ATL skyrimo, prognozuojama, kad nemokamų ATL skaičius gali siekti iki 50 proc. viso poreikio, tačiau šiam momentui jokių sprendimų dėl paramos/subsidijos skyrimo nėra priimta.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad 2018 m. spalio 25 d. Tarybos Pažymoje buvo pripažintos papildomos 76 tūkst. Eur aplinkosaugos sąnaudos 2019 metams, o vertinant 2019 m. Bendrovės faktinius šių sąnaudų duomenis – Bendrovė patyrė 109,5 tūkst. Eur (2017 m. šios sąnaudos nebuvo apskaitytos Bendrovės OPEX_(be DU)), siūlo 2021 m. pripažinti Bendrovės planuojamo aplinkosaugos sąnaudų poreikį, įvertinus Bendrovės nurodytą paramos galimybę bei 2021 m. numatyti 63 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Taryba šias sąnaudas vertins pagal faktinį rezultatą, t. y. jeigu Bendrovė negaus nemokamų ATL (50 proc. paramos), šis nuokrypis bus vertinamas ateityje.

Automobilių nuomos sąnaudos (370 tūkst. Eur): Bendrovei atnaujinant automobilių parką bei perėjus prie dalies automobilių nuomos (Bendrovės nuosavybėje paliekami ne senesni nei 5 metų automobiliai), 2021 m. nuomos sąnaudos sieks 370 tūkst. Eur. Įvertinus tai, kad Bendrovės nuosavybėje liks tik dalis automobilių, atitinkamai mažės remonto sąnaudos, ir OPEX_(be DU) padidėjimas dėl automobilių nuomos sieks 370 tūkst. Eur. Planuojama nuomotis 63 transporto priemonės, vidutinė vieno automobilio nuomos kaina – 5 880 Eur/metus.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad Bendrovė siekdama išgryninti savo pagrindinę veiklą, perėjo prie automobilių nuomos modelio (žr. 2019 m. birželio 3 d. Tarybos pažymą Nr. O5E-150 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos 2020 metams koregavimo“ (toliau – 2020 m. Pažyma)), siūlo pripažinti pagrįstomis 370 tūkst. Eur automobilių nuomos sąnaudas. Pažymėtina, kad šių sąnaudų apimtis prognozuojama atsižvelgiant į Bendrovės sudarytos sutarties sąlygas.

Kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudos (408 tūkst. Eur): Bendrovei atnaujinant nusidėvėjusius kompiuterius ir perėjus prie dalies kompiuterių nuomos, 2021 m. OPEX_(be DU) planuojamos papildomos sąnaudos dėl kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sieks 408 tūkst. Eur.

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad buvo pereita prie nuomos modelio (žr. 2020 m. Pažymą), dėl kurio mažės investicijų programoje kompiuterinės technikos įsigijimui numatytos investicijų apimtys, o ateinančiais laikotarpiais bus mažesnės planuojamos kompiuterinės technikos turto grupės reguliuojamo turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos, siūlo kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudas (408 tūkst. Eur = (16 tūkst. Eur/mėn. + 18 tūkst. Eur/mėn.) * 12) pripažinti

pagrįstomis. Pažymėtina, kad šių sąnaudų apimtis prognozuojama atsižvelgiant į Bendrovės sudarytos sutarties sąlygas.

Biuro nuomos sąnaudos (22 tūkst. Eur): Bendrovės nuomojamose patalpose po struktūrinių pokyčių šiuo metu dirba 61 darbuotojas vietoje 54 darbuotojų 2017 m. Dėl padidėjusio darbuotojų skaičiaus nuomojamose patalpose išaugo administracinių patalpų trūkumas, kurio nebuvo galima padengti dėl esamų patalpų išplanavimo, ir kuris yra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti. Pagal naujai 2019 m. sudarytą sutartį, sąnaudos už nuomojamas patalpas ir automobilių parkavimo vietas adresu Savanorių pr. 28, Vilnius, sieks 134,2 tūkst. Eur per metus, nes biuro nuomos kainos rinkoje padidėjo. Dėl šios priežasties Bendrovė prašo, nustatant PVR 2021 metams, papildomai pripažinti 22 tūkst. Eur biuro nuomos sąnaudas.

Dujų skyrius pažymi, kad Metodikos 8.9 papunktis, įtvirtina galimybę įvertinti pagrįstus reikšmingus sąnaudų pokyčius, kurie turi įtakos perdavimo sistemos operatoriaus veiklai. Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktus argumentus, siūlo nevertinti Bendrovės pateiktų biuro nuomos sąnaudų pokyčio, nes jis nėra reikšmingas. Pažymėtina, kad Metodika kiekvienais metais numato OPEX_(be DU) indeksavimą VKI pokyčiu, įvertinus efektyvumą, tai užtikrina paslaugų kainų pokyčius vertinimą laike.

Remonto sąnaudos (-1 300 tūkst. Eur): dėl remontų darbų kapitalizavimo Bendrovė planuoja patirti 1 300 tūkst. Eur mažiau remontų sąnaudų per 2021 m.

Bendrovė pateikė informaciją apie planuojamus atlikti remonto darbus, kuriuos numatoma kapitalizuoti 2021 m. pagal planuojamas atlikti vidinės diagnostikos apimtis. Ketinama per 2021 m. vidinės diagnostikos būdu ištirti apie 278 km magistralinių dujotiekių ilgio.

5 lentelė. Bendrovės planuojami atlikti remonto darbai, kuriuos numatoma kapitalizuoti 2021 m.

Nr.	Dujotiekių pavadinimas	Kapitalizuojama remonto suma, tūkst. Eur
1	MD Vilnius – Kaunas (DN350)	400
2	MD atšaka į N. Akmenės DSS (DN250)	380
3	MD lupingas į Jonavos DSS (DN800)	20
4	MD atšaka į Palangos DSS (DN250)	280
5	MD atšaka į Birštono DSS (DN300)	80
6	MD į Kaliningradą (DN700)	40
7	MD į Kaliningradą (DN700)	30
8	MD atšaka į Anykščių DSS (DN150)	10
9	MD atšaka į Utenos DSS (DN300-350)	60
	Iš viso:	1 300

Dujų skyrius, įvertinęs pateiktą informaciją dėl remonto sąnaudų kapitalizavimo bei atsižvelgdamas į tai, kad Bendrovė 2021 m. planuoja kapitalizuoti 1 300 tūkst. Eur remonto sąnaudų bei atitinkamai šia suma sumažinti OPEX_(be DU) lygį, taip pat patikrinęs, ar nelieka tų pačių remonto sąnaudų dubliavimo Bendrovės sąnaudose bei reguliuojamoje turto bazėje, siūlo pritarti Bendrovei ir 2021 m. OPEX_(be DU) lygį sumažinti 1 300 tūkst. Eur remonto sąnaudomis.

Apibendrintas Dujų skyriaus sąnaudų pokyčių vertinimas pateiktas 6 lentelėje (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Bendrovės OPEX_(be DU) sąnaudos (reikšmingi sąnaudų pokyčiai) (tūkst. Eur)

Nr.	Rodiklis	Tūkst. Eur
1.	2020 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	8 543,54
2.	2020 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius (įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį)	10 957,54
3.	2021 m. skaičiuojamas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5	8 716,12

<i>papunkčius</i>			
4.	<i>Sąnaudų pokyčiai pagal Metodikos 8.9 papunktį (Cx):</i>	<i>Bendrovės siūlymas:</i>	<i>Dujų skyriaus vertinimas:</i>
4.1.	<i>Informacinių technologijų sąnaudos</i>	724	724
4.2.	<i>Diagnostikos sąnaudos</i>	84	0
4.3.	<i>Reprezentacijos ir išorės ryšių sąnaudos (GIPL viešinimo sąnaudos)</i>	64	0
4.4.	<i>Aplinkosaugos sąnaudos</i>	126	63
4.5.	<i>Komandiruočių sąnaudos</i>	110	110
4.6.	<i>Automobilių nuomos sąnaudos</i>	370	370
4.7.	<i>Kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudos</i>	408	408
4.8.	<i>Biuro nuomos sąnaudos</i>	22	0
4.9.	<i>Remonto sąnaudos</i>	-1 300	-1 300
5.	2021 m. nustatytas OPEX _(be DU) lygis, įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 punktą	9 324	9 091,12

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas bei įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo nustatyti 2021 m. Bendrovės OPEX _(be DU) sąnaudų lygį 9 091,12 tūkst. Eur, įvertinus 375 tūkst. Eur vertės pagrįstus reikšmingus sąnaudų nuokrypius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį (įvertinus 724 tūkst. Eur informacinių technologijų sąnaudų; 63 tūkst. Eur aplinkosaugos sąnaudų; 110 tūkst. Eur komandiruočių sąnaudų; 370 tūkst. Eur automobilių nuomos sąnaudų; 408 tūkst. Eur kompiuterinės ir programinės įrangos nuomos sąnaudų; -1 300 tūkst. Eur remonto sąnaudų, kurios kapitalizuojamos) 2021 m. OPEX _(be DU) lygis yra 17,03 proc. mažesnis, negu 2020 m. nustatytas šių sąnaudų lygis.

2.3.4. OPEX _(DU) sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 14.4 papunkčiu, OPEX_(DU) dydis visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujo reguliavimo periodo metų, nustatomas įvertinus Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį ateinantiems metams ir efektyvumo rodiklį ir skaičiuojamas pagal 2 formulę:

$$OPEX_{t+n(DU)} = OPEX_{t+1(DU)} \times \prod_{n=2}^5 \left(1 + \frac{\Delta DU_{t+n} - e}{100} \right); \text{ Eur} \quad (2)$$

čia:

OPEX_{t+n(DU)} – darbo užmokesčio sąnaudos antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

OPEX_{t+1(DU)} – darbo užmokesčio sąnaudos pirmaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

ΔDU_{t+n} – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis n-tiesiems metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos 14.4 papunktį bei įvertinęs 2017 m. faktines personalo sąnaudas – 8 021 tūkst. Eur, faktinį vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį 2018 m. ir 2019 m. laikotarpiais (10 proc., 8,8 proc.), taip pat prognozuojamą 2020 m. ir 2021 m. vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį (6,4 proc., 3,9 proc.) bei efektyvumą (1 proc.), suskaičiavo darbo užmokesčio sąnaudas 2021 metams – **10 221,81 tūkst. Eur** ($8021 \cdot (1 + (0,01 - 1/100)) \cdot (1 + (0,088 - 1/100)) \cdot (1 + (0,064 - 1/100)) \cdot (1 + (0,039 - 1/100)) = 10 221,81$).

Pažymėtina, kad nustatant 2021 m. OPEX_(DU) lygį – 9 996,67 turi būti įvertinta korekcija pagal Metodikos 14.4.2 papunktį, nes yra paskelbti faktiniai 2019 m. Finansų ministerijos duomenys. Faktinis (patikslintas) ΔDU_{tr} (įvertinus efektyvumą) (remiantis paskutiniu ekonominės raidos scenarijumi) yra 7,8 proc. ($8,8 - 1 = 7,8$ proc.), 2019 m. nustatant Bendrovės pajamų lygį buvo

vertinamas 6,5 proc. ($7,5-1 = 6,5$ proc.). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, OPEX_(DU) sąnaudų nuokrypis dėl prognozuoto Δ DU (įvertinus efektyvumą), naudoto nustatant 2019 metų PVR, ir atnaujinto Δ DU (įvertinus efektyvumą), pagal paskutinį ekonominės raidos scenarijų sudaro – 207,63 tūkst. Eur ($9766,83-9559,20 = 207,63$), šis nuokrypis bus įvertintas skaičiuojant 2021 m. PVR (žr. šios pažymos 2.5 poskyrį).

Bendrovė, atsižvelgdama į Metodikos 8.9 papunktį, numatanti galimybę įvertinti reikšmingus sąnaudų pasikeitimus, turinčius įtakos reguliuojamai veiklai, pateikė prognozuojamus nuokrypius bei jų pagrindimą.

OPEX (DU) sąnaudų pokyčių vertinimas, vadovaujantis Metodikos 8.9 papunkčiu (Cx):

Darbo užmokesčio ir su juo susijusios sąnaudos: darbo užmokesčio sąnaudų didėjimą lemia pokyčiai Bendrovės veikloje, paskutiniaisiais metais įsteigtos naujos pareigybės, susijusios su teisės aktų reikalavimais:

2018 m. įsigalioję naujos redakcijos Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas bei Europos Sąjungos Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas lėmė tokius pokyčius: pasikeitė teisinis reguliavimas, AB „Amber Grid“ įgijo II kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės bei ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojo statusus, atsirado naujų funkcijų. Kibernetinio saugumo užtikrinimo organizavimui, saugumo priemonių įgyvendinimui, duomenų apsaugos reglamento nuostatų įgyvendinimui ir kontrolei reikalingi 3 etatai. Bendrovės 2021 m. planuojamas darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimas (be socialinio draudimo sąnaudų) – **105,9 tūkst. Eur.**

Latvijoje atvėrus vidinę rinką, atsirado tiesioginis poreikis vykdyti Europos Komisijos Reglamento (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas (toliau – Sąveikos kodeksas), reikalavimus 24/7 režimu. Atsižvelgiant į tai, perdavimo sistemos operatoriui buvo priskirtos papildomos funkcijos, susijusios su komercinių srautų perdavimo sistemoje administravimu, t. y. nominacijų priėmimas bei derinimas su kaimyniniais (gretimais) operatoriais 24/7 režimu, pajėgumų skirstymas bei administravimas 24/7 režimu, tarptautinių sutarčių su gretimais sistemų operatoriais administravimas ir priežiūra. Šioms funkcijoms vykdyti reikalingi 3 etatai. Bendrovės 2021 m. planuojamas darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimas (be socialinio draudimo sąnaudų) – **75,45 tūkst. Eur.**

Dėl 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas (toliau – Tarifų tinklo kodeksas) nuostatų vykdymo, pastangų harmonizuoti tarifus Baltijos šalių regione bei padidėjusių, reikalaujančių didelio detalumo, Tarybos reikalavimų reguliavimo srityje (pvz., derinant investicijas), atsirado naujos funkcijos. Taip pat išaugo teisinių vidinių paslaugų kiekis dėl didėjančios veiklos apimties bendradarbiaujant su kitais PSO (sudaromos sutartys, organizuojami pirkimai, rengiamos taisyklės) regioninės rinkos vystymo, taisyklių harmonizavimo ir kitais bendrais projektais. Dėl intensyvesnio reguliavimo, tarifų tinklo kodekso, teisinių klausimų apimties padidėjimo reikalingi 3 nauji darbuotojai, o Bendrovės 2021 m. planuojama šių papildomų sąnaudų suma – **99 tūkst. Eur.**

Taip pat Bendrovė 2021 m. planuoja 4 naujas pareigybes (**126,47 tūkst. Eur**): 4 naujos pareigybės, reikalingos, siekiant įgyvendinti teisės aktų reikalavimus ir Bendrovės tikslus. Sąnaudų dydis planuojamas, atsižvelgiant į situaciją darbo rinkoje ir Bendrovės vidutinį tokio pobūdžio specialistams mokamą darbo užmokestį. Planuojama, kad nauji etatai bus sukurti ir darbuotojai bus įdarbinti dar 2020 m.:

Teritorijų planavimo ir techninės priežiūros skyriaus specialistas – įgyvendinant nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Lietuvos Respublikos specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (SŽNS) nurodytas nuostatas, Bendrovės darbuotojams didės darbo krūvis ir tai pareikalaus

papildomų žmogiškųjų išteklių, kadangi reikės organizuoti arba koordinuoti planų, schemų ar žemėlapių, kurių pagrindu atsiras galimybės nustatyti (įregistruoti) specialiąsias žemės naudojimo sąlygas sklypams, parengimą, užtikrinti tinkamas žemės sklypų savininkų ir (arba) naudotojų informavimo procedūras, nagrinėti žemės sklypų ir (arba) naudotojų prašymus dėl kompensacijų, atlyginant nuostolius už nustatytas specialiąsias žemės naudojimosi sąlygas, išmokėjimo.

Projektų vadovas – aktyviai pradėjus vykdyti GIPL projektą, bei dėl reikšmingai išaugusių kitų projektinių darbų apimčių, viršijančių istorines apimtis (2021 m. planuojamos investicijų ir remontų dydis vidutiniškai sudaro 94,5 mln. Eur, projektų skaičius – ~30, kai, palyginimui, per paskutinius kelerius metus metinės investicijų ir remontų apimtys sudarė 20,3-21,4 mln. Eur, ir buvo ~25 vnt./metus įgyvendinamų projektų kiekis), ir siekiant toliau tinkamai valdyti Bendrovės projektų portfelyje patvirtintus projektus.

Finansų specialistas – dėl papildomo darbo krūvio ir žmogiškųjų išteklių poreikio, susijusio su didėjančiais Tarybos reikalavimais, tame tarpe ir reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninės užduoties rengimo auditoriams, kurioje nurodomi konkretūs Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos parengti ir patvirtinti tarptautiniai užtikrinimo užduočių, tarptautiniai peržiūros užduočių, tarptautiniai susijusių paslaugų standartai ir susiję praktiniai nurodymai arba tarptautiniai audito standartai, kuriais vadovaujantis turi būti atliekama reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra, ir įvertinus dabartinių Bendrovės specialistų (darbuotojų) užimtumą bei numatomą Finansų apskaitos valdymo (ERP) sistemos diegimą.

Operatyvinio valdymo skyriaus specialistas – pasikeitus Jauniūnų dujų kompresorinės stoties būdinčio inžinieriaus darbo specifikai ir nukreipus, vietoj naujo etato kūrimo, pareigybės pajėgumus dujotiekių priežiūrai, numatyta būdinčio inžinieriaus funkcijas perduoti Operatyvinio valdymo skyriui. Didėja darbo krūvis, atsiranda poreikis apdoroti didesnę kiekį operatyvinės informacijos, išauga rizika praleisti svarbius aliarminius pranešimus dideliame informacijos sraute, tokiu būdu neužtikrinant saugaus perdavimo sistemos eksploatavimo.

Dujų skyrius, remdamasis Bendrovės ataskaitose nurodytu faktiniu 2019 m. darbuotojų skaičiumi – 323, bei atsižvelgdamas į tai, kad 2020 m. balandžio 14 dienai Bendrovėje yra įdarbinti – 318 darbuotojų, o 2019 m. nustatant OPEX_(DU) lygį, buvo įvertintas 2017 m. faktinis darbo užmokesčio fondas (naudojamas kaip bazė OPEX_(DU) lygiui naujam reguliavimo periodui nustatyti), kuris kasmet buvo indeksuojamas prognozuojamu vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokyčiu (2017 m. Bendrovėje dirbo 355 darbuotojų, atitinkamai 2017 m. faktinės darbo užmokesčio sąnaudos, kurios buvo įtrauktos į 2019 m. OPEX_(DU), atspindi 355 darbuotojams skirtą darbo užmokesčio sąnaudų dydį), siūlo nepripažinti Bendrovės papildomo darbo užmokesčio sąnaudų poreikio 2021 m. – 406,82 tūkst. Eur (105,9+75,45+99+126,47=406,82), nes vertinant 2019 m. darbuotojų skaičių – 323 bei šiai dienai įdarbintų darbuotojų skaičių – 318, Bendrovė neišnaudoja OPEX_(DU) bazėje įvertintą etatų skaičių (355), atitinkamai turi turėti 37 laisvus etatus.

Pasikeitus teisės aktų reikalavimams: Lietuvos Respublikos darbo kodekso 118 str. 4 d. įtvirtino nuostatą, kad tais atvejais, kai darbuotojas pasyviai budi namie (yra ne darbovietėje, bet yra pasirengęs atlikti tam tikrus veiksmus ar atvykti į darbovietę, kilus būtinybei įprastiniu poilsio laiku), darbuotojui turi būti mokama ne mažesnė kaip 20 % dydžio vidutinio darbo užmokesčio per mėnesį priemoka. Bendrovėje daliai įrenginių (DSS įrangai, DKS įrangai, IT sistemoms) turi būti užtikrinamas 24/7 priežiūros režimas, todėl įprastiniu poilsio laiku pasyviai budi dalis darbuotojų. Metinė priemokų suma už šį budėjimą 2021 m. sudarys **106,3 tūkst. Eur**. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į 2019 m. pajamų lygio nustatymo metu atliktą šių sąnaudų vertinimą (2020 m. Pažymeje pripažinta 103,3 tūkst. Eur) ir į prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį t+1 laikotarpiu (3,9 proc.), įvertinus 1 proc. efektyvumo, taip pat į 2019 m. faktinį Bendrovės budėjimo sąnaudų dydį – 121,1 tūkst. Eur, siūlo 2021 m. numatyti darbo užmokesčio sąnaudų padidėjimą dėl priemokų už budėjimą $103,3 \cdot (1 + (0,039 - 1/100)) = 106,3$ tūkst. Eur.

Bendrovė pažymi, kad atsižvelgiant į Valstybinės darbo inspekcijos išaiškinimą dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 107 str. 4 d. taikymo, jeigu kelionė į komandiruotę vyko po darbo dienos valandų, tai darbuotojui kelionės laikas yra įskaitomas į darbo laiką ir apmokamas kaip faktiškai dirbtas laikas, o už poilsį pirmą darbo dieną po kelionės paliekamas darbuotojo darbo užmokestis. Bendrovės teigimu, 2021 m. darbo užmokestis (be socialinio draudimo sąnaudų) dėl šios priežasties didės **39 tūkst. Eur**. Dujų skyrius, atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus bei į 2018 m. spalio 25 d. Tarybos Pažymą, kurioje buvo vertinamas šių sąnaudų poreikis 2019 m. (įtrauktos 39 tūkst. Eur sąnaudos) bei į 2019 m faktinį šių sąnaudų dydį – 42,6 tūkst. Eur, siūlo šias sąnaudas pripažinti, kaip pagrįstas ir Bendrovės siūlomą 39 tūkst. Eur lygį įtraukti į 2021 metus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimais, nuo 2019 m. nustatoma nauja įmoka į ilgalaikio darbo išmokų fondą, kuri sudarys 0,16 proc. darbo užmokesčio, t. y. bus tokio paties dydžio kaip ir garantinio fondo įmoka. Bendrovė pažymi, kad šių sąnaudų suma 2021 m. – **24 tūkst. Eur**.

Dujų skyrius, įvertinęs Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo reikalavimų pasikeitimą bei pripažintą šių sąnaudų poreikį 2019 m. ir 2020 m. (kasmet įtrauktos 24 tūkst. Eur sąnaudos), taip pat atsižvelgdamas į 2019 m. faktinį šių sąnaudų dydį – 9,3 tūkst. Eur, siūlo neatsižvelgti į Bendrovės siūlymą bei nepripažinti 24 tūkst. Eur papildomų sąnaudų, nes į 2019 m. įtrauktos sąnaudos nebuvo išnaudotos.

7 lentelėje pateikiamas reikšmingų Bendrovės OPEX_(DU) sąnaudų pokyčių vertinimas 2021 metams.

7 lentelė. Bendrovės OPEX_(DU) sąnaudos (reikšmingi sąnaudų pokyčiai) (tūkst. Eur)

Nr.	Rodiklis	Tūkst. Eur	
1.	2020 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	9 714,94	
2.	2020 m. nustatytas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius (įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį)	10 072,5	
3.	2021 m. skaičiuojamas pagal Metodikos 14.3, 14.4, 14.5 papunkčius	10 221,81	
4.	Sąnaudų pokyčiai pagal Metodikos 8.9 papunktį (Cx):		
		Bendrovės siūlymas:	Dujų skyriaus vertinimas:
4.1.	OPEX (DU) dėl kibernetinio saugumo	105,9	0
4.2.	OPEX (DU) dėl Europos Komisijos Reglamento (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas	75,45	0
4.3.	OPEX (DU) dėl Tarifų tinklo kodekso įgyvendinimo	99	0
4.4.	OPEX (DU) dėl 4 naujų pareigybių 2021 m.	126,47	0
4.5.	OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso	106,3	106,3

	<i>pasikeitimo (budėjimas)</i>		
4.6.	<i>OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso pasikeitimo (kelionės ne darbo metu)</i>	39	39
4.7.	<i>OPEX (DU) dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo (išmoka į ilgalaikio darbo išmokų fondą)</i>	24	0
5.	<i>2021 m. nustatytas OPEX (DU) lygis, įvertinus pagrįstus sąnaudų pokyčius (Cx) pagal Metodikos 8.9 punktą</i>	10 797,9	10 367,2

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas bei įvertinęs Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo numatyti 2021 m. Bendrovės OPEX (DU) sąnaudų lygį 10 367,2 tūkst. Eur, įvertinus 145,3 tūkst. Eur vertės pagrįstus reikšmingus OPEX (DU) sąnaudų nuokrypius (Cx) pagal Metodikos 8.9 papunktį. 2021 m. OPEX (DU) lygis yra 2,92 proc. didesnis, negu nustatytas 2020 m. šių sąnaudų lygis.

2.3.5. Mokesčių sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 14.5 papunkčiu, šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis galiojančiais mokesčius reglamentuojančiais teisės aktais. Mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš pajamų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas mokesčių sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) pajamų viršutinė riba, planuojamas investicijas.

Bendrovė, vadovaudamasi galiosiančiais teisės aktais, apskaičiavo 2021 m. mokesčių sąnaudų lygį – 2 930,2 tūkst. Eur. Lyginant su 2019 m. faktiniais duomenimis (2 344 tūkst. Eur), šios sąnaudos didėja 25 proc., šis pokytis sąlygotas 2021 m. prognozuojamu 604 tūkst. Eur Tarybos mokesčio dydžiu. Taip pat mokesčių sąnaudų pokytį lėmė nekilnojamojo turto mokesčio padidėjimas daugiau nei 450 tūkst. Eur dėl GIPL projekto dalinio įvedimo į eksploataciją 2020 m. (atkarpa nuo Jauniūnų iki Vievio). Pažymėtina, kad Bendrovė atliko šių sąnaudų pergrupavimą, anksčiau Tarybos mokesčio sąnaudos buvo vertinamos OPEX (be DU) C_x dalyje, dabar Tarybos mokesčio sąnaudos atvaizduojamos prie Bendrovės mokesčių sąnaudų.

Dujų skyrius, įvertinęs Metodikos nuostatas, teisės aktų reikalavimus bei pateiktą informaciją, siūlo 2021 m. mokesčių sąnaudų nustatyti 2 930,2 tūkst. Eur.

2.4. Investicijų grąžos nustatymas

Vadovaujantis Metodikos 14.6 papunkčiu, investicijų grąža nustatoma atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą r (procentais):

$$ROI_{pso} = \frac{r \times RAB_{pso}}{100}; \text{Eur} \quad (3)$$

čia:

ROI_{pso} – investicijų grąža, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, nustatoma pagal vidutinę svertinę kapitalo kainą (WACC), proc.;

RAB_{pso} – gamtinių dujų perdavimo paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, apskaičiuota pagal Metodikos 6 formulę, Eur.

Bendrovė nurodo, kad ilgalaikio turto vertė 2020 m. gruodžio 31 d. sudaro 257 895,07 tūkst. Eur (žr. 8 lentelę). Turto vertė kinta dėl numatomų 2020 m. investicijų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pokyčio, įvertinant transporto ir IT turto grupių reguliuojamos turto vertės ir nusidėvėjimo sąnaudų pokyčius dėl perėjimo prie minėtų turto objektų nuomos. Lyginant su 2019 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto verte 227 431 tūkst. Eur, 2020 m. gruodžio 31 d. – didėja 30 464,07

tūkst. Eur.

8 lentelė. Reguliuojamo turto vertė (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 2020-12-31 (2+3-4-5+6-7-8-9+10/2-11)	Tūkst. Eur	257 895,07
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2020 sausio 1 d. (ataskaitinio laikotarpio pradžioje)	„-“	296 940,15
3.	Dujų įmonės su Taryba suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2020 m. (ataskaitinius metus)	„-“	93 199,84
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 2020 m. (ataskaitinius metus)	„-“	13 847,35
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2020 gruodžio 31 d. (ataskaitinių metų pabaigai)	„-“	28,48
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2020 m. gruodžio 31 d. (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje)	„-“	2 727,30
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė balansinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	„-“	111 564,49
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	„-“	17,70
9.	Nebaigtos statybos vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai 2020 m. gruodžio 31 d.	„-“	9514,20
10.	Turto dalis, finansuota kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo 2020 m. gruodžio 31 d.	„-“	-
11.	Turto, kuris buvo atnaujintas įvykdžius su Taryba suderintas investicijas, likutinė vertė, 2020 m. gruodžio 31 d.	„-“	-

Investicijų grąžos norma r nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – WACC metodika). WACC nustatoma reguliavimo periodui ir kasmet koreguojama atsižvelgiant į skolinto kapitalo kainos pokytį. WACC skaičiuojama pagal 4 formulę:

$$r = WACC = R_d \times W_D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times W_E,$$

(4)

$$R_e = R_f + \beta \times R_{mkt}$$

2021 m. vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) gamtinių dujų perdavimo veiklai siekia 3,72 proc. Pažymėtina, kad 2020 m. WACC pagal faktinį skolinimąsi nebuvo perskaičiuotas, nes nebuvo 2020 m. I pusmečio faktinių Bendrovės duomenų, kurie turėjo būti naudojami WACC skaičiavimuose. Atitinkamai minėto nuokrypio vertinimas bus atliktas 2021 m. (žr. šios pažymos 2.5 poskyrį).

Įvertinęs ilgalaikio turto vertę 2020 m. gruodžio 31 d. – 257 895,07 tūkst. Eur bei vidutinę svertinę kapitalo kainą (WACC), Dujų skyrius suskaičiavo investicijų grąžą, priskirtą perdavimo veiklai (ROI_{pso}) – 9 593,7 tūkst. Eur ($257\,895,07 \times 0,0372 = 9\,593,7$).

Dujų skyrius siūlo vertinti 2021 metams investicijų grąžos normą 3,72 proc., o investicijų grąžos dydį – 9 593,7 tūkst. Eur.

2.5. Regulavimo sąskaita (nuokrypių vertinimas)

Reguliavimo sąskaita reguliavimo periodo metams (P_{Δ}) apskaičiuojama pagal (5) formulę:

$$P_{\Delta} = P_Q - C_{NC} - P_{kal.} + C_G + C_x; \text{ Eur} \quad (5)$$

čia:

P_Q – perdavimo paslaugos pajamų nuokrypis už t-1 metus, skaičiuojamas pagal (5) formulę, Eur;

C_{NC} – perdavimo sistemos disbalanso neutralumo mokestis už t-1 metus, skaičiuojamas pagal Metodikos 44 punktą, Eur;

$P_{kal.}$ – faktinės t-1 laikotarpio grynosios pajamos, gautos dėl perduodamų gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo, Eur;

C_G – investicijų gražos neatitiktis, apskaičiuojama pagal Metodikos 19–25 punktus;

C_x – kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, Eur.

Metodikos 18 punktas numato, kad nustatant reguliavimo sąskaitos dydį (P_{Δ}) pirmiesiems, antriesiems ir ketvirtiesiems reguliavimo periodo metams (po dvejų, ketverių ir penkerių reguliavimo periodo metų), įvertinami reguliavimo sąskaitoje pagal Metodikos 17.1 – 17.5 punktus sukaupti nuokrypiai, o tretiesiems ir penktiesiems reguliavimo periodo metams (po pirmųjų ir trečiųjų reguliavimo periodo metų) įvertinami pagal Metodikos 17.1–17.3 ir 17.5 punktus sukaupti nuokrypiai.

Atsižvelgiant į Metodikos 18 punktą, į Bendrovės 2019 m. veiklos rezultatus bei tai, kad leistina investicijų gražos norma (WACC), įvertinta Bendrovei nustatant 2020 m. PVR (2019 m. birželio 10 d. Nutarimu) ir atitinkamai 2020 m. perdavimo paslaugų kainas siekė 3,33 proc., o Taryba vadovaudamasi WACC metodikos 16 punktą, kuris numato, kad duomenys investicijų gražos normai apskaičiuoti yra skelbiami Tarybos interneto svetainėje kasmet iki rugpjūčio 1 d., 2019 m. rugpjūtį (t. y. po 2020 m. PVR patvirtinimo) paskelbė, kad 2020 metams Bendrovei taikoma 3,38 proc. investicijų gražos norma, 2021 m. bus vertinami nuokrypiai dėl pajamų nuokrypio, disbalanso neutralumo mokesčio ir perduodamų gamtinių dujų į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo, taip pat kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Tarybai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Nuokrypiai, kaupiami reguliavimo sąskaitoje

Eil. Nr.		Metodikos dedamoji	tūkst. Eur	Paaiškinimai
1.	Reguliavimo sąskaita iš viso ($P_{\Delta} = P_Q - C_{NC} - P_{kal.} + C_G + C_x$):	P_{Δ}	-3 103,1	
1.1	Perdavimo pajamų (už ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas) nuokrypis už 2019 metus	P_Q	-2.952,8	-2.952,8 = 42.671,0 (prognozuotos pajamos, naudotos nustatant 2019 m. perdavimo kainas) - 45.623,8 (faktinės perdavimo ir transportavimo į trečiąją šalį pajamos už ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas)
1.2	Perdavimo sistemos disbalanso neutralumo mokestis už 2019 m.	C_{NC}^*	-30,34	-30,34 = 1.364,3 (faktinės 2019 m. balansavimo perdavimo sistemoje produkto pajamos, įskaitant disbalanso užmokestį) - 1.394,7 (faktinės 2019 m. balansavimo gamtinių dujų perdavimo sistemoje produkto dujų įsigijimo (1.378,9) ir kitos (mokesčio Tarybai – 15,8) sąnaudos)
1.3	Faktinės 2019 m. pajamos, gautos dėl perduodamų gamtinių dujų į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo	$P_{kal.}$	-741,8	-741,8 = 6.274,9 (transportavimo į trečiąją šalį produkto sistemos naudotojų balansavimo pajamos) – 7.016,7 (transportavimo į trečiąją šalį produkto sąnaudos, susijusios su gamtinių dujų

				įsigijimu)
1.4	Investicijų grąžos neatitiktis	C _G	Netaikoma	Pagal Metodikos 18 p., 2021 metams netaikoma
1.5	Kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Tarybai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, kaupiami reguliavimo sąskaitoje, iš jų:	C _X	-922,5	
1.5.1	Nuokrypis dėl ROI normos koregavimo už 2020 m.	C _{X1}	+113,7	113,7 = 227.431 (RAB prognozė 2019.12.31 d., vertinta 2020 m. PVR) *3,38 % (2020 m. taikoma ROI) - 227.431* 3,33 % (ROI, vertinta 2020 m. PVR ir kainose).
1.5.2	Sąnaudų nuokrypis dėl 2019 m. technologinių, nusidėvėjimo ir mokesčių sąnaudų fakto nesutapimo su prognoze, naudota nustatant PVR 2019 m.	C _{X2}	-1.243,9	Patirta daugiau: - 443,0 mokesčių sąnaudų; - 30,4 nusidėvėjimo sąnaudų; patirta mažiau: - 1.717,3 – dujų sąnaudų technologinėms reikmėms.
1.5.3	Sąnaudų nuokrypiai dėl prognozuoto ΔDU (įvertinus efektyvumą), naudoto nustatant 2019 ir 2020 metų PVR, ir atnaujinto ΔDU (įvertinus efektyvumą), pagal paskutinį ekonominės raidos scenarijų	C _{X3}	+207,63	Vadovaujantis Metodikos 14.2.2. papunkčiu įvertinamas nuokrypis dėl 2019 metų prognozuojamo ir faktinio ΔDU pagal paskutinį ekonominės raidos scenarijų. Faktinis ΔDU _f (įvertinus efektyvumą) yra 7,8 proc. (8,8-1 = 7,8 proc.), 2019 m. nustatant Bendrovės pajamų lygį buvo vertinamas 6,5 proc. (7,5-1 = 6,5 proc.). Atsižvelgiant į tai, OPEX (DU) sąnaudų nuokrypis dėl prognozuoto ΔDU (įvertinus efektyvumą), naudoto nustatant 2019 metų PVR, ir atnaujinto ΔDU (įvertinus efektyvumą), pagal paskutinį ekonominės raidos scenarijų sudaro – 207,63 tūkst. Eur (9766,83-9559,20= 207,63),

Dujų skyrius, atsižvelgdamas į Metodikos nuostatas, įvertinęs Bendrovės faktinius 2019 m. rezultatus bei Bendrovės pateiktą informaciją, siūlo 2021 m. įvertinti -3 103,1 tūkst. Eur reguliavimo sąskaitos rezultatą (nuokrypius, kaupiamus reguliavimo sąskaitoje ($P_Q - C_{NC} - P_{kal} + C_G + C_X$)).

3. Perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimas 2021 m.

Dujų skyrius siūlo 2021metams numatyti 42 377,44 tūkst. Eur pajamų viršutinę ribą (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinės ribos skaičiavimas (tūkst. Eur)

	2020 m.	2021 m.		Pokytis, proc.
	Tarybos nustatytas (1)	Bendrovės siūlymas (2)	Dujų skyriaus siūlymas (3)	2020-2021 m. (1/3)
Sąnaudos technologinėms reikmėms (1)	3 707,76	2 442,60	1 567,5	-57,72
Nusidėvėjimo sąnaudos (2)	11 243,0	11 930,8	11 930,8	+6,1
OPEX (be DU) (3)	10 957,54	9 323,18	9 091,12	-17,03
OPEX (DU) (4)	10 072,5	10 797,90	10 367,2	+2,92
Mokesčių sąnaudos (5)	1 879,0	2 930,22	2 930,22	+55,9
Investicijų grąža (6)	7 573,46	9 593,7	9 593,7	+26,67
Pajamų lygis (1+2+3+4+5+6)	45 433,26	47 018,4	45 480,54	+0,1
Nuokrypiai kaupiami reguliavimo sąskaitoje (P _A)(7)	-9 359,33	-3 103,1	-3 103,1	-
Pajamų lygis įvertinus reguliavimo sąskaitos	36 073,93	43 915,28	42 377,44	+17,47

rezultatą (1+2+3+4+5+6+7)				
---------------------------	--	--	--	--

Dujų skyriaus suskaičiuota 2021 m. nustatyta pajamų viršutinė riba 42 377,44 tūkst. Eur yra

17,47 proc. didesnė negu 2020 m. Tarybos nustatytas Bendrovės pajamų lygis (36 073,93 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad 2020 m. pajamų viršutinės ribos pajamų lygio mažėjimą iš esmės lėmė 2014-2018 m. investicijų grąžos viršijimas – 9 359,33 tūkst. Eur, 2021 m. investicijų grąžos neatitiktis vertinimas nebuvo atliekamas, vadovaujantis Metodikos 18 punktu.

5. Baigiamosios nuostatos

Vadovaudamasis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 1 ir 15 dalimis, Metodika ir atsižvelgdamas į Bendrovės 2020 m. kovo 16 d. raštu Nr. 7-291-319 (toliau – Raštas), 2020 m. balandžio 8 d. raštu Nr. 7-291-399, 2020 m. balandžio 20 d. raštu Nr. 7-291-442, 2020 m. balandžio 17 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5597), 2020 m. balandžio 20 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5541), 2020 m. balandžio 22 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5661), 2020 m. balandžio 29 d. elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5973) pateiktą medžiagą, Dujų skyrius siūlo Tarybai 2021 metams nustatyti akcinei bendrovei „Amber Grid“ pajamų viršutinę ribą 42 377,44 tūkst. Eur, įsigaliosiančią 2021 m. sausio 1 d.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos koregavimo 2021 metams“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus patarėja

Marta Vorobjova-Derkač

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
2. AB „Amber Grid“
3. AB „Achema“
4. AB „Energijos skirstymo operatorius“
5. UAB „Ignitis“

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
PAJAMŲ VIRŠUTINĖS RIBOS 2021 METAMS KOREGAVIMO**

2020 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 1 bei 15 dalimis, Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, ir atsižvelgdama į akcinės bendrovės „Amber Grid“ 2020 m. kovo 16 d. raštą Nr. 7-291-319, 2020 m. balandžio 8 d. raštą Nr. 7-291-399, 2020 m. balandžio 20 d. raštą Nr. 7-291-442, 2020 m. balandžio 17 d. elektroninį laišką (reg. Nr. R1-5597), 2020 m. balandžio 20 d. elektroninį laišką (reg. Nr. R1-5541), 2020 m. balandžio 22 d. elektroninį laišką (reg. Nr. R1-5661), 2020 m. balandžio 29 d. elektroninį laišką (reg. Nr. R1-5973) bei Tarybos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2020 m. balandžio d. pažymą Nr. O5E- „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos 2021 metams koregavimo“, Taryba n u t a r i a:

Nustatyti akcinei bendrovei „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą 2021 m., galiosiančią nuo 2021 m. sausio 1 d. – 42 377,44 tūkst. Eur, kurioje įvertinta:

1. 32 783,74 tūkst. Eur metinių gamtinių dujų perdavimo veiklos sąnaudų dydis.
2. 9 593,7 tūkst. Eur metinės gamtinių dujų perdavimo veiklos investicijų grąžos dydis.

Šis nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS PAJAMŲ VIRŠUTINĖS RIBOS 2021 METAMS KOREGAVIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-04-30 Nr. O5E-314
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Marta Vorobjova-Derkač, Patarėja, Dujų skyrius
Sertifikatas išduotas	MARTA VOROBOVA-DERKAČ, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-04-30 13:54:39 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-04-30 13:55:12 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-26 10:46:57 – 2022-07-25 10:46:57
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, i.k.188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:15:33 iki 2021-12-26 14:15:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.16
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-04-30 14:20:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-04-30 14:20:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys